

## บทที่ ๔

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ ” ในครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผลแบบสอบถามจำนวน ๔๐๐ ชุด จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด มีปรากฏผลในตารางที่ ๔.๑- ๔.๖ ดังต่อไปนี้

๑. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่

๒. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

**ตอนที่ ๑** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ (checklists) มีจำนวน ๔ ข้อได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

**ตอนที่ ๒** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ มี ๔ ด้านดังนี้ ๑. องค์ประกอบด้านพื้นที่ ๒. องค์ประกอบด้านการจัดการ ๓. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ๔. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

**ตอนที่ ๓** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (opened end questionnaire) สามารถเพิ่มเติมข้อเสนอแนะในด้านความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา งานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรีจำนวน ๔ ข้อ

#### ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไป

| ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------------------|-------|--------|
| เพศ                                  |       |        |
| ชาย                                  | ๑๘๖   | ๔๖.๕   |
| หญิง                                 | ๒๑๔   | ๕๓.๕   |
| รวม                                  | ๔๐๐   | ๑๐๐.๐  |

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

| ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม |                         | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------------------|-------------------------|-------|--------|
| อายุ                                 | ๑๘ - ๓๐ ปี              | ๓๓    | ๘.๓    |
|                                      | ๓๑ - ๔๐ ปี              | ๘๓    | ๒๐.๘   |
|                                      | ๔๑ - ๕๐ ปี              | ๘๖    | ๒๑.๕   |
|                                      | ๕๑ - ๖๐ ปี              | ๑๒๙   | ๓๒.๓   |
|                                      | ๖๑ - ๗๐ ปี              | ๔๘    | ๑๒.๐   |
|                                      | ๗๑ ปีขึ้นไป             | ๒๑    | ๕.๓    |
|                                      | รวม                     | ๔๐๐   | ๑๐๐.๐  |
| ระดับการศึกษา                        | ไม่ได้รับการศึกษา       | ๔     | ๑.๐    |
|                                      | ประถมศึกษา              | ๑๔๘   | ๓๗.๐   |
|                                      | มัธยมศึกษาตอนต้น        | ๕๘    | ๑๔.๕   |
|                                      | มัธยมศึกษาตอนปลาย       | ๖๕    | ๑๖.๓   |
|                                      | อนุปริญญา/เทียบเท่า     | ๔๗    | ๑๑.๘   |
|                                      | ปริญญาตรี               | ๖๗    | ๑๖.๘   |
|                                      | ปริญญาโทขึ้นไป          | ๑๑    | ๒.๘    |
|                                      | รวม                     | ๔๐๐   | ๑๐๐.๐  |
| อาชีพ                                | นักเรียน - นักศึกษา     | ๑๕    | ๓.๘    |
|                                      | ค้าขาย                  | ๕๑    | ๑๒.๘   |
|                                      | รับจ้างทั่วไป           | ๑๑๗   | ๒๙.๓   |
|                                      | เกษตรกร                 | ๑๓๗   | ๓๔.๓   |
|                                      | รับราชการ               | ๒๓    | ๕.๘    |
|                                      | ประกอบธุรกิจส่วนตัว     | ๔๓    | ๑๐.๘   |
|                                      | บริษัท/ ห้างร้าน/ เอกชน | ๑๔    | ๓.๕    |
|                                      | รวม                     | ๔๐๐   | ๑๐๐.๐  |

## ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

| ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------------------|-------|--------|
| รายได้เฉลี่ยต่อเดือน                 |       |        |
| ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท                   | ๑๔๖   | ๓๖.๕   |
| ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท                  | ๑๒๓   | ๓๐.๘   |
| ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท                  | ๘๒    | ๒๐.๕   |
| ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป             | ๔๙    | ๑๒.๓   |
| รวม                                  | ๔๐๐   | ๑๐๐.๐  |

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนก ได้ดังนี้

**เพศ** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนไม่เท่ากัน แยกเป็นชายจำนวน ๑๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕ และเป็นหญิงจำนวน ๒๑๔ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕

**อายุ** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๕๑ – ๖๐ ปี มีจำนวน ๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓ รองลงมาคือ อายุระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี มีจำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕ อายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี มีจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ และน้อยที่สุดคือ อายุ ๗๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓

**ระดับการศึกษา** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐ รองลงมาคือ ปริญญาตรี มีจำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ ระดับต่อมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓ มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕ และน้อยที่สุด คือ ไม่ได้รับการศึกษา มีจำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐

**อาชีพ** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน ๑๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓ รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป มีจำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓ ระดับต่อมาคือ ค้าขาย มีจำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓ ระดับต่อมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘ และน้อยที่สุด คือ ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕

**รายได้เฉลี่ยต่อเดือน** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท มีจำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕ รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘ ต่อมา ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๘๒ คน

คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ ลำดับที่น้อยที่สุด คือ ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓

#### ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ มี ๔ ด้านดังนี้ ๑. องค์ประกอบด้านพื้นที่ ๒. องค์ประกอบด้านการจัดการ ๓. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ๔. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

**ตารางที่ ๔.๒** ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม

(n=๔๐๐)

| การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมือง<br>เมืองแกนพัฒนา | ระดับความพึงพอใจ |       |       |
|-----------------------------------------------------------------|------------------|-------|-------|
|                                                                 | $\bar{X}$        | S.D.  | แปลผล |
| ๑. องค์ประกอบด้านพื้นที่                                        | ๔.๑๕             | ๐.๗๗๙ | มาก   |
| ๒. องค์ประกอบด้านการจัดการ                                      | ๔.๐๑             | ๐.๘๑๑ | มาก   |
| ๓. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ                            | ๔.๐๔             | ๐.๘๐๑ | มาก   |
| ๔. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม                                  | ๔.๐๓             | ๐.๘๕๓ | มาก   |
| รวม                                                             | ๔.๐๖             | ๐.๖๓๐ | มาก   |

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = ๔.๐๖$  , S.D. = ๐.๖๓๐) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ความพึงพอใจด้านพื้นที่มีระดับสูงสุด ( $\bar{X} = ๔.๑๕$  , S.D. = ๐.๗๗๙) รองลงมาความพึงพอใจองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ( $\bar{X} = ๔.๐๔$  , S.D. = ๐.๘๐๑) ลำดับต่อมาคือด้านองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม ( $\bar{X} = ๔.๐๓$  , S.D. = ๐.๘๕๓) และที่อยู่ในระดับสุดท้ายคือด้านองค์ประกอบด้านการจัดการ ( $\bar{X} = ๔.๐๑$  , S.D. = ๐.๘๑๑) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก

**ตารางที่ ๔.๓** ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่ง  
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่  
ในองค์ประกอบด้านพื้นที่

(n=๔๐๐)

| ๑. องค์ประกอบด้านพื้นที่                                                                                                                                                                           | ระดับความพึงพอใจ |              |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------------|------------|
|                                                                                                                                                                                                    | $\bar{X}$        | S.D.         | แปลผล      |
| ๑.เทศบาลฯ มีความอุดมสมบูรณ์ ทักษะคุณภาพ ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว เช่น วัด เชื้อน แหล่งเตาเผาอินทิล เป็นต้น                                                                      | ๔.๒๓             | ๐.๗๑๒        | มากที่สุด  |
| ๒.เทศบาลฯ เป็นชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นธรรมชาติ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม                                                                               | ๔.๑๘             | ๐.๗๙๘        | มาก        |
| ๓.เทศบาลฯ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว | ๔.๑๗             | ๐.๗๓๘        | มาก        |
| ๔.เทศบาลฯ มีสภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว                                                                                                                                     | ๔.๑๕             | ๐.๗๒๘        | มาก        |
| ๕.อัยยาศัยและการบริการของคนในท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพียงพอในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว                                                                    | ๔.๑๐             | ๐.๙๐๘        | มาก        |
| ๖.เทศบาลฯ มีเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางเยี่ยมชม และมีความปลอดภัย                                                                                                                                     | ๔.๐๕             | ๐.๗๙๐        | มาก        |
| <b>รวม</b>                                                                                                                                                                                         | <b>๔.๑๕</b>      | <b>๐.๗๗๙</b> | <b>มาก</b> |

จากตารางที่ ๔.๓ แสดงระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน ในองค์ประกอบด้านพื้นที่ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = ๔.๑๕$  , S.D. = ๐.๗๗๙) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา มีความอุดมสมบูรณ์ ทักษะคุณภาพความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว เช่น วัด เชื้อน แหล่งเตาเผาอินทิล อยู่ในระดับสูงสุด ( $\bar{X} = ๔.๒๓$  , S.D. = ๐.๗๑๒) ส่วนเทศบาลฯ เป็นชุมชนมีวิถีชีวิต

ความเป็นธรรมชาติ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ( $\bar{X} = 4.18$  , S.D. = 0.798 ) เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (ที่อยู่อาศัยสภาพแวดล้อมของชุมชน ระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 4.17$  , S.D. = 0.738 ) เทศบาลฯ มีสภาพพื้นที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ( $\bar{X} = 4.10$  , S.D. = 0.908 ) อยู่ในระดับมาก

**ตารางที่ ๔.๔** ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่  
ในองค์ประกอบด้านการจัดการ

(n=400)

| ๒. องค์ประกอบด้านการจัดการ                                                                                                    | ระดับความพึงพอใจ |              |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------------|------------|
|                                                                                                                               | $\bar{X}$        | S.D.         | แปลผล      |
| ๑.เทศบาลฯ มีแผนส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวอย่างไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ                                                 | 4.10             | 0.824        | มาก        |
| ๒.เทศบาลฯ มุ่งสร้างประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแท้จริง เศรษฐกิจ มีเงินทุนเวียนในชุมชนให้กับประชาชน                      | 4.01             | 0.821        | มาก        |
| ๓.เทศบาลฯ ได้คำนึงถึงขีดความสามารถจัดบุคลากรการรองรับนักท่องเที่ยว                                                            | 3.99             | 0.848        | มาก        |
| ๔.เทศบาลฯ มีการอำนวยความสะดวก ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น                                                  | 3.97             | 0.773        | มาก        |
| ๕.เทศบาลฯ มีการจัดทำป้ายสื่อความหมายเส้นทางท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย                                          | 3.96             | 0.784        | มาก        |
| ๖.เทศบาลฯ มีที่ตั้งของที่พักร้านค้า ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายสินค้า และของที่ระลึกมีความเหมาะสมมีความเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ | 3.92             | 0.816        | มาก        |
| <b>รวม</b>                                                                                                                    | <b>4.01</b>      | <b>0.811</b> | <b>มาก</b> |

จากตารางที่ ๔.๔ แสดงระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน องค์ประกอบด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.01$  , S.D. = 0.811) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลฯ มีแผนส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวอย่าง

ไม่รบกวนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในระดับสูงสุด ( $\bar{X} = ๔.๑๐$  , S.D. = ๐.๘๒๔) มีการมุ่งสร้างประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแท้จริง เศรษฐกิจ มีเงินทุนเวียนในชุมชนให้กับประชาชน ( $\bar{X} = ๔.๐๑$  , S.D. = ๐.๘๒๑) คำนึงถึงขีดความสามารถจัดบุคลากรการรองรับนักท่องเที่ยว ( $\bar{X} = ๓.๙๙$  , S.D. = ๐.๘๔๘) มีการอำนวยความสะดวก ได้แก่ ด้านความปลอดภัย คุณภาพน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น ( $\bar{X} = ๓.๙๗$  , S.D. = ๐.๗๗๓) อยู่ในระดับมาก

**ตารางที่ ๔.๕** ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่  
ในองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ

(n=๔๐๐)

| ๓.องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ                                                                                                                                                    | ระดับความพึงพอใจ |       |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------|-----------|
|                                                                                                                                                                                        | $\bar{X}$        | S.D.  | แปลผล     |
| ๑.เทศบาลฯ กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์ และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เที่ยววัด งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอกเสาอินทขิล และงานหนานนี้ที่เมืองแกน เป็นต้น | ๔.๒๓             | ๐.๗๐๐ | มากที่สุด |
| ๒.เทศบาลฯ มีการจัดกิจกรรมอบรมการท่องเที่ยว และเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่น เช่น โครงการมัคคุเทศก์น้อย อบรมโครงการบริการข้อมูลการท่องเที่ยวเมืองแกน                  | ๔.๑๐             | ๐.๘๐๙ | มาก       |
| ๓.เทศบาลฯ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศึกษารธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น                                                            | ๔.๐๕             | ๐.๗๗๘ | มาก       |
| ๔.เทศบาลฯ มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ศึกษารธรรมชาติ วัด เรียนรู้วิถีชีวิต ชุมชน เป็นต้น                                                                     | ๔.๐๐             | ๐.๗๖๑ | มาก       |
| ๕.เทศบาลฯ มีระบบประชาสัมพันธ์ มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลเกี่ยวแก่นักท่องเที่ยว เช่น โฆษณา แผ่นพับ นิทรรศการ เว็บไซต์ เปิดศูนย์ข้อมูลบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น      | ๓.๙๒             | ๐.๘๖๓ | มาก       |

| ๓.องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ                    | ระดับความพึงพอใจ |       |       |
|--------------------------------------------------------|------------------|-------|-------|
|                                                        | $\bar{X}$        | S.D.  | แปลผล |
| ๖.เทศบาลฯ มีการกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนชุมชน | ๓.๙๑             | ๐.๘๙๓ | มาก   |
| รวม                                                    | ๔.๐๔             | ๐.๘๐๑ | มาก   |

จากตารางที่ ๔.๕ แสดงระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = ๔.๐๔$ , S.D. = ๐.๘๐๑) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์ และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น เที่ยววัด งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอกเส้าอินทขิล และงานหนานี่ที่เมืองแกน อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = ๔.๐๔$ , S.D. = ๐.๘๐๑) ส่วนเทศบาลฯ มีการจัดกิจกรรมอบรมการท่องเที่ยว และเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนท้องถิ่น เช่น โครงการมัคคุเทศก์น้อย อบรมโครงการบริการข้อมูลการท่องเที่ยวเมืองแกน ( $\bar{X} = ๔.๑๐$ , S.D. = ๐.๘๐๙) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

(n=๔๐๐)

| ๓.องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม                                                                                                                                                                                     | ระดับความพึงพอใจ |       |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------|-----------|
|                                                                                                                                                                                                                   | $\bar{X}$        | S.D.  | แปลผล     |
| ๑.เทศบาลฯ ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรวมกลุ่มในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน เข้าร่วมกิจกรรมงานหนานี่ที่เมืองแกน งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอกบูชาเส้าอินทขิล | ๔.๒๗             | ๐.๗๗๘ | มากที่สุด |
| ๒.เทศบาลฯ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ เช่น ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มข้าวไรท์เบอร์รี่ กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ         | ๔.๐๒             | ๐.๘๕๗ | มาก       |



| ๓.องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม                                                                                                     | ระดับความพึงพอใจ |       |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------|-------|
|                                                                                                                                   | $\bar{X}$        | S.D.  | แปลผล |
| ๓.เทศบาลฯ การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน เช่น การปลูกป่าชุมชน โครงการปลูกต้นไม้เพื่อพ่อ เป็นต้น | ๓.๙๘             | ๐.๘๖๒ | มาก   |
| ๔.เทศบาลฯ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว                                             | ๓.๙๗             | ๐.๙๗๘ | มาก   |
| ๕.เทศบาลฯ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในท้องถิ่นชุมชน                                             | ๓.๙๗             | ๐.๘๔๒ | มาก   |
| ๖.เทศบาลฯ ให้ประชาชนส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว                      | ๓.๙๕             | ๐.๘๐๓ | มาก   |
| รวม                                                                                                                               | ๔.๐๓             | ๐.๘๕๓ | มาก   |

จากตารางที่ ๔.๖ แสดงระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = ๔.๐๓$  , S.D. = ๐.๘๕๓) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลฯ ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรวมกลุ่มในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน เข้าร่วมกิจกรรมงานหวานี้ที่เมืองแกน งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = ๔.๒๗$  , S.D. = ๐.๗๗๘) ส่วนเทศบาลฯ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ เช่น ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มข้าวไรท์เบอร์รี่ กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ ( $\bar{X} = ๔.๐๒$  , S.D. = ๐.๘๕๗) อยู่ในระดับมาก

#### ๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้านในตารางที่ ๔.๗-๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๗ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน  
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในองค์ประกอบด้านพื้นที่

| ลำดับ | ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ<br>เทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่                                                                                          | ความถี่ |        |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
|       |                                                                                                                                                                                                     | จำนวน   | ร้อยละ |
| ๑     | เทศบาลสามารถดำเนินการจัดการท่องเที่ยวได้ดี ประชาชนส่วนใหญ่มีใจที่จะร่วมมือกับทางเทศบาลเป็นอย่างดี                                                                                                   | ๒๕      | ๖.๒๕   |
| ๒     | เทศบาลมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายงาน เช่น งาน<br>หนานนี้ที่เมืองแกน งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอก<br>บูชาเสาอินทขิล แหล่งเตาเผาอินทขิล วัดเด่นสรีศรีเมืองแกน<br>วัดบ้านปาง และถนนของพ่อ | ๒๑      | ๕.๒๕   |
| ๓     | เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือของประชาชน<br>ปรับปรุงภูมิทัศน์หน้าบ้านของตนเองให้สะอาด ตามโครงการ<br>หน้าบ้านหน้ามอง                                                                            | ๒๐      | ๕.๐๐   |
| ๔     | เทศบาลจัดการการท่องเที่ยวได้ดี สถานที่ท่องเที่ยวเหมาะสมกับ<br>บริบทของชุมชนเมืองแกน และเหมาะสมกับการทำกิจกรรม                                                                                       | ๑๗      | ๔.๒๕   |
| ๕     | เทศบาลควรปรับปรุงภูมิทัศน์ตัดหญ้าตามท้องถนน-ซอย อย่าง<br>ต่อเนื่องกระจายสถานที่ท่องเที่ยวให้กระจายในทุกพื้นที่ทุกชุมชน                                                                              | ๑๗      | ๔.๒๕   |
| ๖     | เทศบาลมีความเหมาะสมต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ<br>เพราะ มีสถานที่ พื้นที่ ธรรมชาติ หรือต้นทุนทาง<br>ธรรมชาติที่ดี                                                                            | ๑๖      | ๔.๐๐   |
| ๗     | ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องยั่งยืน ในการบำรุงรักษาดูแลทั้ง<br>ต้นไม้ ถนน และสภาพแวดล้อมทุกๆด้านควรปรับปรุงถนน                                                                                       | ๑๖      | ๔.๐๐   |
| ๘     | ชุมชนบางหมู่บ้านควรส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ทั่วถึงมากขึ้น                                                                                                                                           | ๑๐      | ๒.๕๐   |
| ๙     | ควรสร้างจุดที่มีทัศนียภาพเป็นจุดเหมือนจุดชมวิวเพื่อเพิ่มแหล่ง<br>ท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น                                                                                                          | ๔       | ๑.๐๐   |
| ๑๐    | ควรปรับปรุงถนนเส้นทางเข้าแหล่งเตาเผาอินทขิล                                                                                                                                                         | ๔       | ๑.๐๐   |

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุดคือเทศบาลฯ สามารถดำเนินการจัดการท่องเที่ยวได้ดี ประชาชนส่วนใหญ่มีใจที่จะร่วมมือกับทางเทศบาลเป็นอย่างดี จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕ รองลงมา คือเทศบาลมีสถานที่

ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายงาน เช่น งานหนาวนี้ที่เมืองแกน งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล แหล่งเตาเผาอินทขิล วัดเด่นสรีศรีเมืองแกน วัดบ้านปาง และถนนของพ่อ จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๕ และน้อยที่สุด คือการปรับปรุงถนนเส้นทางเข้าแหล่งเตาเผาอินทขิล จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐

**ตารางที่ ๔.๘** ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน  
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในองค์ประกอบด้านการจัดการ

| ลำดับ | ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่                                                                      | ความถี่ |        |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
|       |                                                                                                                                                                             | จำนวน   | ร้อยละ |
| ๑     | เทศบาลฯ สามารถบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี และเป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่ดี                                                                                                      | ๒๙      | ๗.๒๕   |
| ๒     | เทศบาลฯ ควรจัดให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม การชักชวนหรือแนะนำหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ว่าท้องถิ่นเรามีสถานที่สำคัญอะไรบ้างและสถานที่นี้มีประวัติและความสำคัญอย่างไร | ๒๔      | ๖.๐๐   |
| ๓     | ควรปลูกจิตสำนึกรักชุมชนให้ชุมชนจัดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัวแล้วกระจายออกไปสู่ชุมชนใหญ่                                                                                  | ๒๓      | ๕.๗๕   |
| ๔     | เทศบาลฯ ควรจัดสถานที่เพื่อเป็นจุดจำหน่ายสินค้า มีการจัดการกับการต้อนรับมีร้านค้าจำหน่ายสินค้า                                                                               | ๑๔      | ๓.๕๐   |
| ๕     | เทศบาลฯ มีที่พักโฮมสเตย์ไว้รองรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี                                                                                                                   | ๑๔      | ๓.๕๐   |
| ๖     | การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนควรมีการบริหารจัดการให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น จำนวนขยะก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเท่าตัว                                 | ๑๑      | ๒.๗๕   |
| ๗     | เทศบาลฯ ควรนำประสบการณ์ที่ผ่านมาวิเคราะห์กิจกรรมใดต้องปรับปรุงหรือกิจกรรมใดควรทำต่อเนื่อง ผู้บริหารควรนำมาประเมินเป็นปีต่อปี                                                | ๘       | ๒.๐๐   |
| ๘     | การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดีควรทำต่อไปและปรับปรุงให้ดียิ่งๆขึ้นไป                                                                                                | ๕       | ๑.๒๕   |
| ๙     | เทศบาลฯ ควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและโภชนาการเพื่อเป็นประโยชน์แก่ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ                                                                           | ๕       | ๑.๒๕   |

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด คือเทศบาลสามารถบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี และเป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่ดี จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๕ รองลงมา คือเทศบาลฯควรจัดให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม การชักชวน หรือแนะนำหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ว่าท้องถิ่นเรามีสถานที่สำคัญอะไรบ้างและสถานที่ที่มีประวัติและความสำคัญอย่างไร จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๐ และน้อยที่สุด คือเทศบาลจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและโภชนาการเป็นประโยชน์แก่ชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๕

ตารางที่ ๔.๙ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ ในองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ

| ลำดับ | ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่                                       | ความถี่ |        |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
|       |                                                                                                                                              | จำนวน   | ร้อยละ |
| ๑     | ด้านการจัดการและกระบวนการเทศบาลฯ สามารถจัดทำได้เป็นอย่างดี เข้าใจและเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้ดี                                        | ๒๖      | ๖.๕๐   |
| ๒     | เทศบาลได้จัดการอบรมมัคคุเทศก์น้อย เด็กๆจากหลายชุมชน หลายๆโรงเรียนเข้ามาอบรมเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ควรมีการจัดการอย่างต่อเนื่อง | ๒๕      | ๖.๒๕   |
| ๓     | เทศบาลมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติ                                                                   | ๑๑      | ๒.๗๕   |
| ๔     | ได้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีมัคคุเทศก์น้อยทำให้ปลูกจิตสำนึกของเยาวชนให้รักถิ่นเกิด                                    | ๙       | ๒.๒๕   |
| ๕     | กิจกรรมใดประเมินแล้วไม่ผ่านเกณฑ์หรือไม่ได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควรปรับปรุง                                                     | ๔       | ๒.๒๕   |

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด คือเทศบาลฯ สามารถจัดทำได้เป็นอย่างดี เข้าใจและเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้ดี จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๐ รองลงมา คือเทศบาลฯ ได้จัดการอบรมมัคคุเทศก์น้อยมีเด็กๆ จากหลายชุมชนหลายๆ โรงเรียนเข้ามาอบรมเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕ และน้อยที่สุด คือเทศบาลฯ ดำเนินกิจกรรมใดประเมินแล้วไม่ผ่าน

เกณฑ์หรือไม่ได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควรปรับปรุง จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๕

**ตารางที่ ๔.๑๐** ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน  
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

| ลำดับ | ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ<br>เทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่                                                          | ความถี่ |        |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
|       |                                                                                                                                                                     | จำนวน   | ร้อยละ |
| ๑     | เทศบาลควรนำกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน เข้ามา<br>มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวโดยตลอดและส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วม<br>คือได้ช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว | ๑๙      | ๔.๗๕   |
| ๒     | โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวควรดำเนินการให้ต่อเนื่อง เช่น<br>โครงการมัคคุเทศก์น้อย ควรมีการอบรมอย่างต่อเนื่อง                                                          | ๑๑      | ๒.๗๕   |
| ๓     | ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับงานท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เทศบาล<br>ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อประชาชนดีมาก                                                                    | ๑๐      | ๒.๕๐   |
| ๔     | เทศบาลมีการจัดการการประชาสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว<br>และแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี                                                                                  | ๑๐      | ๒.๕๐   |
| ๕     | ควรกระจายการมีส่วนร่วมทุกกลุ่มพลังมวลชนในพื้นที่ให้ได้<br>ผลประโยชน์ทั้งรายได้และมวลชล                                                                              | ๙       | ๒.๒๕   |
| ๖     | การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ความร่วมมือให้ความสนใจ<br>และควรเป็นตัวแทนที่สามารถประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้                                                     | ๕       | ๑.๒๕   |

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุดคือเทศบาลได้นำกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน เข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวโดยตลอดและส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วม คือได้ช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๕ รองลงมา คือโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวควรดำเนินการให้ต่อเนื่อง เช่น โครงการมัคคุเทศก์น้อย จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๕ และน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ความร่วมมือให้ความสนใจ และเป็นตัวแทนก็สามารถประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๕

#### ๔.๔ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ใน ๓ ด้าน คือแหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นอย่างไร ด้านสาระของแหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนเป็นอย่างไร และด้านความเชื่อมโยงในภูมิสถาปัตย์การท่องเที่ยวอย่างไร ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ( Key Informant ) จำนวน ๑๒ รูป/คน ดังต่อไปนี้

##### ๑) แหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นอย่างไร

แหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา มีการดำเนินงานโดยเริ่มการเชื่อมโยงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ซึ่งได้ดำเนินการแยกเครือข่ายออกเป็น ๔ กลุ่ม ๑) กลุ่มเครือข่ายผู้บริหาร ๒) กลุ่มผู้นำชุมชน ๓) กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน ๔) กลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการ<sup>๑</sup> โดยบริบทเมืองแกนเป็นเมืองที่คนมีอัธยาศัยดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีวิถีชีวิตที่น่านั่งชมนักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสวิถีชีวิตธรรมชาติ ศิลปะวัฒนธรรม เมืองประวัติศาสตร์<sup>๒</sup> พื้นฐานอาชีพของคนเมืองแกน คือเกษตรกร และโดยอาชีพเกษตรกรก็ยังเหมาะต่อการท่องเที่ยวของเมืองแกน และตามนโยบายจากผู้บริหารเทศบาล ก็มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม<sup>๓</sup> เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติยังคงเกื้อหนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี<sup>๔</sup> เทศบาลและประชาชนมีการร่วมมือสร้างจุดขายในการส่งเสริมการท่องเที่ยว<sup>๕</sup> โดยวิถีชีวิตยังคงเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม<sup>๖</sup> การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ<sup>๗</sup> ยังคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ใช้ได้ดีในท้องถิ่นและชุมชน<sup>๘</sup> ปรับการใช้วิถีชุมชนเมือง

<sup>๑</sup>สัมภาษณ์ จรัส ไชยยา, นายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒</sup>สัมภาษณ์ ประพันธ์ ชัยอินตา, รองนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓</sup>สัมภาษณ์ ชาดรี กันทะวี, รองปลัดเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔</sup>สัมภาษณ์ เกียรติศักดิ์ ช่อเจริญ, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๕</sup>สัมภาษณ์ สมเกียรติ มณีรักษ์, ประธานผู้สูงอายุชุมชน ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๖</sup>สัมภาษณ์ พระครูโสภิตพัฒนโชติ, เจ้าอาวาสวัดช่องแลพระงาม เจ้าคณะตำบลช่องแล, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๗</sup>สัมภาษณ์ พระครูปิยสีลธัช, เจ้าอาวาสวัดบ้านปาง เจ้าคณะตำบลอินทิลเขต ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๘</sup>สัมภาษณ์ พยอม มณีรักษ์, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

เข้าสู่วิถีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ<sup>๙</sup> สถานที่ท่องเที่ยวมีความหลากหลายน่าสนใจ<sup>๑๐</sup> เช่นเตาเผาอินทิล  
ถนนของพ่อ(ถนนสี่เหลืง)<sup>๑๑</sup> วัด สถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต มีการดำรงชีวิต เชื้อน  
และงานหาวนนี้ที่เมืองแกน เป็นต้น<sup>๑๒</sup>

## ๒) ด้านสาระของแหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนเป็นอย่างไร

สาระของแหล่งท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเมืองแกน การมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน  
และประชาชน มีค่อนข้างสูง รวมไปถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ<sup>๑๓</sup> ต้นทุนทาง  
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี<sup>๑๔</sup> ดินดี น้ำดี ธรรมชาติดี ทำให้ส่งเสริม  
การท่องเที่ยวให้เข้ากับธรรมชาติ<sup>๑๕</sup> วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม อารยธรรมเก่าแก่<sup>๑๖</sup> วิถีชีวิตคนเมือง  
แกน เมืองแกนมีทั้งวิถีชีวิตดั้งเดิม มีธรรมชาติที่งดงาม มีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองเป็นเมือง  
เก่าแก่ที่ควรค่าแก่การรำลึก<sup>๑๗</sup> เป็นเมืองชนบทที่ยังคงมีเอกลักษณ์อัตลักษณ์วิถีชีวิตที่เป็นแบบเดิม<sup>๑๘</sup>  
ต้นทุนทางธรรมชาติมาก คนในชุมชนใช้ประโยชน์จากธรรมชาติในการดำรงชีวิต และยังสามารถ  
ที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว<sup>๑๙</sup> ประสบการณ์ในการท่องเที่ยวที่ยังคงมีกลิ่นไอวิถีชีวิต  
ท้องถิ่น<sup>๒๐</sup> เช่น การใช้เตาอังโล(เตาถ่าน) แทนการใช้เตาแก๊ส รถไถนาเปลี่ยนมาเป็นควายไถนา  
เปลี่ยนจากเครื่องปลูกเปลี่ยนมาใช้คนปลูกแทน<sup>๒๑</sup> นโยบายของทางเทศบาลฯ ในการพัฒนาแหล่ง  
ท่องเที่ยวที่ทำมาค่อนข้างดีมากทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว<sup>๒๒</sup> การนำมาหรือ ผู้ที่จะ  
คิดนำความแปลกใหม่เข้ามา การเปิดใจรับของคนในชุมชนยังไม่เปิดรับความแปลกใหม่ที่เข้ามา

<sup>๙</sup>สัมภาษณ์ อรรถนิศา พิทักษ์, ประธานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านบ้านวังดิน,๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๐</sup>สัมภาษณ์ สวงน ไชยสุวรรณ, ประธานผู้สูงอายุชุมชน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๑</sup>สัมภาษณ์ จันทรแสง พิทักษ์, กลุ่มแม่บ้านบ้านซ่อแล, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๒</sup>สัมภาษณ์ ดวงนภา ทาอินคำ, ประธานแม่บ้านบ้านเด่น, ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๓</sup>สัมภาษณ์ จรัส ไชยยา, นายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๔</sup>สัมภาษณ์ ประพันธ์ ชัยอินตา, รองนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๕</sup>สัมภาษณ์ ชาตรี กันทะวี, รองปลัดเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๖</sup>สัมภาษณ์ เกียรติศักดิ์ ช่อเจริญ, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๗</sup>สัมภาษณ์ สมเกียรติ มณีรักษ์, ประธานผู้สูงอายุชุมชน ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๘</sup>สัมภาษณ์ พระครูโสภิตพัฒนโชติ, เจ้าอาวาสวัดซ่อแลพระงาม เจ้าคณะตำบลซ่อแล, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๑๙</sup>สัมภาษณ์ พระครูปิยสีลธัช, เจ้าอาวาสวัดบ้านปง เจ้าคณะตำบลอินทิลเขต ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๐</sup>สัมภาษณ์ พยอม มณีรักษ์, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๑</sup>สัมภาษณ์ อรรถนิศา พิทักษ์, ประธานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านบ้านวังดิน,๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๒</sup>สัมภาษณ์ สวงน ไชยสุวรรณ, ประธานผู้สูงอายุชุมชน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

ระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ เข้ามาผสมผสานให้เกิดการขายในวิถี ชีวิตและบริบท ของชุมชนที่มี<sup>๒๓</sup> ควรมีการอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเพื่อรับมือกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามามีการปฏิบัติตน ในการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี คือการปฏิบัติตามกฎ เช่น แหล่งท่องเที่ยววัด นักท่องเที่ยวใส่กระโปรง สั้น กางเกงขาสั้น เพื่อสามารถแนะนำนักท่องเที่ยวได้<sup>๒๔</sup>

### ๓) ด้านความเชื่อมโยงในภูมิสถาปัตยกรรมท่องเที่ยวอย่างไร

ความเชื่อมโยงในภูมิสถาปัตยกรรมท่องเที่ยว มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบทั้งแผนที่ เส้นทางท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์น้อยและมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามา ท่องเที่ยวเมืองแก่น และปัจจุบันได้อบรมอาสาสมัครมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะการเป็น เจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว<sup>๒๕</sup> เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี และเป็นอีกทางเลือกในการท่องเที่ยวได้ดี มุ่งความสำเร็จเกิดความพึงพอใจ<sup>๒๖</sup> มีการไตร่ตรอง วางแนวทาง นโยบาย มีความลงตัวในงาน คณะผู้บริหารเทศบาลฯ มีความปลื้มปิติซึ่งทั้งนี้ ก็เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชนมากที่สุด<sup>๒๗</sup> เทศบาลฯ มีเส้นทางเดินรถที่เข้าออกเทศบาลฯ มีหลายเส้นทาง ทั้งเดินทางจากปากทางเขื่อนแม่งัด ตำบลแม่หอพระ ค่ายนเรศวร และทางอำเภอ พริ้ว ซึ่งสามารถเดินทางเข้าออกได้ทั้ง ๔ เส้นทาง<sup>๒๘</sup> มีการปลูกจิตสำนึกต่อชุมชนสามารถ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ควรมีให้มากขึ้น เพื่อสามารถ ชี้ออกสถานที่ท่องเที่ยวได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น จุดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก จุดศูนย์การเรียนรู้ เกษตรชุมชน<sup>๒๙</sup> สามารถเล่าเรื่องประวัติความเป็นมาของเมืองแก่นและร่วมรับรู้ความเป็นมาของเมือง แก่นได้เป็นอย่างดี<sup>๓๐</sup> มีการแนะนำนักท่องเที่ยวสามารถทราบแหล่งที่ไปท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน เช่น สวนผลไม้ แปลงเกษตรปลอดสาร รวมไปถึงศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ต่างๆ<sup>๓๑</sup> ถนนของพ่อ (ถนนสายสี่เหลียง) เส้นทางชลประทานเขื่อนแม่งัดปลูกต้นราชพฤกษ์ ถนนคันคลองบ้านปง (ถนนสาย

<sup>๒๓</sup>สัมภาษณ์ จันทรแสง พิทักษ์, กลุ่มแม่บ้านบ้านซ้อแล, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๔</sup>สัมภาษณ์ ดวงนภา ทาอินคำ, ประธานแม่บ้านบ้านเด่น, ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๕</sup>สัมภาษณ์ จรัส ไชยยา, นายกเทศมนตรีเมืองเมืองแก่นพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๖</sup>สัมภาษณ์ ประพันธ์ ชัยอินตา, รองนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแก่นพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๗</sup>สัมภาษณ์ ชาตรี กันทะวี, รองปลัดเทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๘</sup>สัมภาษณ์ เกียรติศักดิ์ ช่อเจริญ, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๒๙</sup>สัมภาษณ์ สมเกียรติ มณีรักษ์, ประธานผู้สูงอายุชุมชน ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๐</sup>สัมภาษณ์ พระครูโสภิตพัฒนโชติ, เจ้าอาวาสวัดซ้อแลพระงาม เจ้าคณะตำบลซ้อแล, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๑</sup>สัมภาษณ์ พระครูปิยสีลธัช, เจ้าอาวาสวัดบ้านปง เจ้าคณะตำบลอินทิลเขต ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.



สีแดง) เส้นทางคันคลองปลูกต้นทองกวาว และถนนสายทำคันปุย-วังแดง(ถนนสายสีม่วง) ซึ่งปลูก ทั้ง ๒ ข้างทาง<sup>๓๒</sup> งานหนานี้ บ้าน ๓ หลัง แสดงวิถีชีวิต บ้านไถลื้อ ไทยอง คนเมือง เป็นการแสดงวิถีชีวิต ที่พักโฮมสเตย์หลายๆแห่งยังคงแสดงวิถีชีวิตได้ดีซึ่งมีมากกว่า ๑๐ แห่ง<sup>๓๓</sup> มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก<sup>๓๔</sup> แผนที่ชุมชนเส้นทางท่องเที่ยวมีความตื่นตัว มีทุ่งนา มีน้ำ มีคลอง มีป่า นักท่องเที่ยวตื่นตาตื่นใจ โดยคำถามที่พบมากที่สุด “เทศบาลเมืองเมืองแกน เป็นเมืองได้อย่างไร มีแต่ทุ่งนา ตึกซึกหลังก็ไม่มี” เทศบาลเมือง เป็นเมืองชนบทที่ยังอุดมสมบูรณ์ เรายังเป็นชุมชนเมือง ที่ยังใช้วิถีชีวิต วิถีชนบท บางวันเราไม่ใช้เงินก็ยังได้ เพราะข้าวเราปลูกเอง ผัก ผลไม้ เราก็ปลูกเอง ปลูกเองกินเองและปลอดสาร ปลอดภัย<sup>๓๕</sup> ประชาชนในชุมชนยังคงมีส่วนร่วม กับเทศบาลมาก สมาชิกสภาเทศบาล กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเยาวชน ยังเป็นตัวเชื่อมโยงในการมีส่วนร่วม กับทางเทศบาลได้ดี ในการเป็นผู้ต้อนรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี<sup>๓๖</sup>

#### ๔.๕ แนวทางการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน อิทธิบาท ๔ ยังคงเป็นหลักธรรมการบริหารงาน ที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ความขยันหมั่นเพียรมีการเอาใจใส่ในงาน รู้จักวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ดี<sup>๓๗</sup> การพัฒนาต้องเริ่มจากใจรักในการบริหารและเอาใจใส่ประชาชนในการทำงานครบทุก ๔ องค์ประกอบ คือ มีความพึงพอใจ มีความรักในอาชีพ การงาน (ฉันทะ) มีความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่น (วิริยะ) มีการเอาใจใส่ดูแล (จิตตะ) และมีการพิจารณาหาช่องทาง ในการปฏิบัติงานให้ เหมาะสม (วิมังสา)<sup>๓๘</sup> ประชาชนร่วมทำกิจกรรม และร่วมรับผลประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่<sup>๓๙</sup> เทศบาลฯ เล็งเห็นและได้นำมา

<sup>๓๒</sup> สัมภาษณ์ พยอม มณีรักษ์, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๓</sup> สัมภาษณ์ อรรณิศา พิทักษ์, ประธานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านบ้านวังดิน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๔</sup> สัมภาษณ์ สงวน ไชยสุวรรณ, ประธานผู้สูงอายุชุมชน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๕</sup> สัมภาษณ์ จันทรแสง พิทักษ์, กลุ่มแม่บ้านบ้านซ้อแล, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๖</sup> สัมภาษณ์ ดวงนภา ทาอินคำ, ประธานแม่บ้านบ้านเด่น, ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๗</sup> สัมภาษณ์ จรัส ไชยยา, นายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๘</sup> สัมภาษณ์ ประพันธ์ ชัยอินตา, รองนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๓๙</sup> สัมภาษณ์ ชาตรี กันทะวี, รองปลัดเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐.

พัฒนาดีแล้ว<sup>๔๐</sup> ที่ทราบว่าเป็นงานเพื่ออะไร ความสุขกับงานหรือไม่แล้วทำงานนี้เพื่อใคร<sup>๔๑</sup> ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลจากการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวนี้เป็นอย่างมาก<sup>๔๒</sup> ผู้บริหารสามารถทำได้ครบทุกข้อการปฏิบัติงานก็จะเป็นไปโดยราบรื่นและเข้าถึงชุมชนและประชาชนได้อย่างดีที่สุด<sup>๔๓</sup> สามารถนำใช้ในการทำงานเป็นเรื่องง่ายๆ ใกล้ตัว<sup>๔๔</sup> การยึดมั่นถือมั่น ไม่ยอมรับในความคิดขัดกับศีลธรรมในใจของตนเองโดยการกลัว กลัวผู้อื่นได้ดีกว่า ต้องสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในตนเอง<sup>๔๕</sup> ผู้บริหารที่รู้จักรับผิดชอบก็มักจะใส่ใจกับงานอยู่แล้ว เพราะธรรมชาติจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน<sup>๔๖</sup> รู้ปัญหาแล้วจะมีวิธีการแก้ไขปัญหา รู้ ไม่คิด ไม่ทำ ไม่ขัด ทำให้การทำงานการประสานงานราบรื่น<sup>๔๗</sup> หลักอิทธิบาท ๔ มาปรับใช้ในการทำงาน เป็นธรรมะที่แสดงให้เห็นถึงหลักการทำงานให้บรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ รักษาน้ำใจ ขยันทำงาน รับผิดชอบงาน และรู้จักไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนการพัฒนาการท่องเที่ยวก็จะเกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสมบูรณ์และยั่งยืนสืบไป<sup>๔๘</sup>

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

### ๑) แหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นอย่างไร

โดยบริบทพื้นฐานของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เป็นเมืองเกษตรกรรมมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีวิถีชีวิต ศิลปะวัฒนธรรม เมืองประวัติศาสตร์ โดยมีความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งองค์กรภาครัฐ เอกชน ประชาชนและผู้ประกอบการ ซึ่งเหมาะแก่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

<sup>๔๐</sup>สัมภาษณ์ เกียรติศักดิ์ ช่อเจริญ, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๑</sup>สัมภาษณ์ สมเกียรติ มณีรักษ์, ประธานผู้สูงอายุชุมชน ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๒</sup>สัมภาษณ์ พระครูโสภิตพัฒนโชติ, เจ้าอาวาสวัดชลอแลพระงาม เจ้าคณะตำบลชลอแล, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๓</sup>สัมภาษณ์ พระครูปิยสีลธัช, เจ้าอาวาสวัดบ้านปาง เจ้าคณะตำบลอินทิลเขต ๒, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๔</sup>สัมภาษณ์ พยอม มณีรักษ์, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๕</sup>สัมภาษณ์ อรรณนศา พิทักษ์, ประธานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านบ้านวังดิน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๖</sup>สัมภาษณ์ สวง ไชยสุวรรณ, ประธานผู้สูงอายุชุมชน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๗</sup>สัมภาษณ์ จันทร์แสง พิทักษ์, กลุ่มแม่บ้านบ้านชลอแล, ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

<sup>๔๘</sup>สัมภาษณ์ ดวงนภา ทาอินคำ, ประธานแม่บ้านบ้านเด่น, ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐.

ข้อเสนอแนะ : ควรมีการปรับการใช้วิถีชุมชนเมืองเข้าสู่วิถีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายน่าสนใจ

## ๒) ด้านสาระของแหล่งท่องเที่ยวในเทศบาลเมืองเมืองแกนเป็นอย่างไร

การท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองเมืองแกนมีต้นทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต คนเมืองแกน ศิลปวัฒนธรรม อารยธรรมเก่าแก่ กลิ่นไอวิถีชีวิตท้องถิ่น คนในชุมชนใช้ประโยชน์จากธรรมชาติในการดำรงชีวิต ธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ วัด เชื้อน อนุสาวรีย์พระเจ้าสามฝั่งแกน งานเดือน๘ เข้า เดือน๙ ออก ใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล และงานหนานวีนี่เมืองแกน

ข้อเสนอแนะ : ควรมีการอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเพื่อรับมือกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามา การปฏิบัติตนในการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี

## ๓) ด้านความเชื่อมโยงในภูมิสถาปัตยกรรมท่องเที่ยวอย่างไร

แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวมีคฤหะน้อยและคฤหะท้องถิ่น อบรมทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว มีเส้นทางท่องเที่ยวเมืองแกนมีเส้นทางเข้าออกเทศบาลจำนวน ๔ เส้นทาง มีความลงตัวในการท่องเที่ยวถนนของพ่อเส้นทางชลประทานเชื้อนแม่จัด ปลูกต้นราชพฤกษ์ ถนนคันคลองบ้าน เส้นทางคันคลองปลูกต้นทองกวาว และถนนสายทำต้นปุย-วังแดง ซึ่งปลูกดอกอินทนิล ปลูกไผ่ตลอดทั้ง ๒ ข้างทาง งานหนานวีนี่ บ้าน ๓ หลัง แสดงวิถีชีวิตบ้านไทลื้อ ไทยอง คนเมือง เป็นการแสดงวิถีชีวิต ที่พักโฮมสเตย์หลายๆแห่งยังคงแสดงวิถีชีวิตได้ดีที่มีมากกว่า ๑๐ แห่ง

ข้อเสนอแนะ : ควรเพิ่มจุดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ให้เป็นสัดส่วนชัดเจน

การพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย การบริหารจัดการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีโดยนำหลักธรรมอิทธิบาทธรรมมาประยุกต์ใช้หลักธรรมอิทธิบาทธรรม ยังคงเป็นหลักธรรมการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ความขยันหมั่นเพียรมีการเอาใจใส่ในงานรู้จักวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหาร การพัฒนาการท่องเที่ยวได้ดี นำมาปรับใช้ในการทำงาน รักงานที่ทำ ขยันทำงาน รับผิดชอบงาน และรู้จักไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน ดังนั้น ฉันทะ และวิริยะ เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้บุคคลมีความมั่นใจในการที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา และอุปสรรคในการทำงาน และมีจิตตะ และวิมังสา เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยในการเอาชนะปัญหา และอุปสรรคในการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การพัฒนาการท่องเที่ยวก็จะเกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสมบูรณ์และยั่งยืนสืบไป